

LANDRISKKLASS

6/7

Landriskklasserna går från 0 till 7. Ju lägre siffra desto bättre kreditvärdighet har landet.

EKN:S UTESTÅENDE GARANTIER PÅ LANDET

KORTFRISTIGA AFFÄRER: 0 MSEK

MEDEL- OCH LÅNGFRISTIGA AFFÄRER:
1 217 MSEK

DATUM

2015-03-17

Framtida maktskifte största riskfaktorn

President Karimov har innehaft makten sedan landets självständighet 1991. Formerna för ett framtida maktskifte är oklara, vilket riskerar leda till maktvakuum när Karimovs era är över. Ekonomiskt har det senaste decenniet präglats av en hög ekonomisk tillväxt, ökande diversifiering samt en stadig ackumulering av externa reserver. Strukturellt, politiskt och institutionellt har dock utvecklingen varit betydligt långsammare. Landet är relativt slutet mot omvärlden, statens inblandning i ekonomin är omfattande och regleringsmiljön är mycket komplicerad. Andra riskfaktorer är ekonomins råvaruberoende och dess starka band till Ryssland. Framöver väntas den protektionistiska ekonomiska inriktningen ligga fast, medan politiska osäkerhetsfaktorer innebär att landets färdriktning tycks gå mot ökad instabilitet.

EKN klassificerar Uzbekistan i landriskklass 6 av 7. Landpolicyn är restriktiv med anledning av den politiska osäkerheten och den svåra affärsmiljön. EKN har begränsad erfarenhet av att täcka betalningsrisker i Uzbekistan.

LANDETS STYRKOR OCH SVAGHETER

Styrkor

- Starka offentliga finanser och god externbalans.
- Betydande råvarutillgångar.
- Snabb tillväxttakt och ökande ekonomisk diversifiering.

Svagheter

- Risk för konflikter relaterade till ett framtida maktskifte eller oroligheter i regionen.
- Omfattande statlig inblandning i ekonomin samt strikta valutaregleringar hämmar företagande, handel och investeringar.
- Mycket svag regleringsmiljö med utbredd korruption och politiserat rättsväsende.

Uzbekistan uppgraderades till landriskklass 6 av 7 år 2008, i en klassning som görs i samråd med OECD. EKN kan täcka statsrisker, men för övriga offentliga köpare krävs remburs, bank- eller statsgaranti. Vid bankrisker ska särskild vikt läggas vid att kompletta, IFRS-reviderade bokslut finns. För företag är remburs, bank- eller statsgaranti att föredra. Vid direktrisk på företag är riskprovningen restriktiv. Särskilt avseende fästs vid den finansiella insynen och företagets förmåga att hantera den komplicerade operationella miljön. På grund av valutaregleringar är karenstiden för skadereglering vid utebliven betalning förlängd.

Lättnad

- En tydlig förbättring av affärsmiljön, inklusive det politiserade rättsväsendet, höga korruptionsnivåer och strikta valutaregleringar.
- Ordnat maktskifte och förbättrade relationer till grannländerna.

Skärpning

- Ökad politisk instabilitet relaterad till ett framtida maktskifte och regionala oroligheter.
- Försämrad externbalans till följd av ihållande låga råvarupriser.

Liten och negativ erfarenhet

EKN:s erfarenhet av garantigivning till köpare i Uzbekistan är begränsad, och delvis negativ. I flera fall har företag förlorat nödvändiga licenser eller fått sin verksamhet exproprierad av staten. Dessutom har anställda på bolagen fängslats och möjligheten till återtag av utrustning har visat sig svag. EKN:s engagemang domineras idag av en garanti inom gassektorn.

EKN:s landanalytiker för Uzbekistan:

Johan Dahl

Telefon: 08-788 00 45

e-post: johan.dahl@ekn.se

ANSVARSBEGRÄNSNING

Landanalysen bygger på ett urval av källor och speglar en för EKN relevant information vid tiden för publicering. Ansvar för hur informera ionen används eller tolkas vilar helt på användaren och EKN kan inte hållas ansvarig för förlust eller skada.

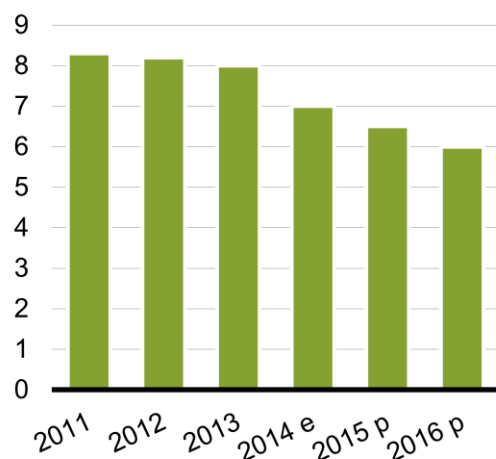
Politisk maktkoncentration och ekonomisk centralstyrning

Uzbekistans politiska situation har sedan självständigheten 1991 formats av president Islam Karimovs styre. Landet har under sin självständighet aldrig upplevt ett maktskifte. Till följd av Karimovs kontroll över säkerhetsstyrkorna har sociala oroligheter till stor del kunnat kvävas. Det auktoritära styrelseskicket och den utbredda korruptionen riskerar att leda till folkliga uppror och instabilitet likt det grannländerna Tadzjikistan och Kirgizistan genomlevt. Maktkoncentrationen hos den 76-årige presidenten är betydande och en tydlig efterträdare saknas. Efter Karimovs era är risken för ökad instabilitet stor, åtminstone fram till nästa ledare lyckas befästa sin makt. Denna process kan ta flera år. Ett maktvakuum ökar risken för konflikter mellan landets klaner, oppositionsgrupper och militanta islamister och därigenom en ekonomisk omfördelning till förmån för dem som griper makten.

Uzbekistan har varit en allierad till NATO under kriget i grannlandet Afghanistan. När NATO nu drar tillbaka sina trupper finns det risk för ökad instabilitet i regionen. I och med tillbakadragandet minskar också Uzbekistans strategiska betydelse, vilket kan öppna upp för ökad internationell kritik och åtgärder mot landets övertramp av de mänskliga rättigheterna. Relationerna till Ryssland är viktiga, men periodvis ansträngda. Uzbekistans har valt att stå utanför Rysslands tullunion. En närmare relation med Ryssland är sannolikt framöver, sett till Uzbekistans minskade betydelse för väst och Putins önskan att öka integrationen mellan de forna sovjetrepublikerna. Rysslands förmåga att göra detta kommer att begränsas av Uzbekistans ovilja att låta sig påverkas av utländska krafter.

Överskott i de offentliga och externa finanserna, låg skuldsättning samt begränsad ekonomisk och finansiell integration med omvärlden, skyddade den uzbekiska ekonomin från den globala finanskrisen 2009. Tillväxten har varit mycket stark det senaste decenniet, i genomsnitt över åtta procent. De närmsta åren kommer Uzbekistan att drabbas av den negativa utvecklingen i

BNP-TILLVÄXT (% PER ÅR)

Tillväxten är på en sjunkande trend. Data: IMF.

Ryssland, Uzbekistans näst största exportmarknad efter Kina. En nedgång i den ekonomiska aktiviteten i Ryssland kommer att minska exporten på exempelvis bilar, Uzbekistans viktigaste exportvara utöver råvaror. Den största effekten kommer likväl att vara den negativa inverkan på remitteringar från uzbekiska gästarbetare i Ryssland. På längre sikt är en gradvis nedgång i tillväxttakten att vänta. Uzbekistans slutna och centralt planerade ekonomiska modell kommer att hämma produktiviten som behövs för att upprätthålla en hög tillväxt och minska råvaruberoendet. Staten kontrollerar stora delar av ekonomin och de planekonomiska strukturerna från sovjettiden gör sig påminda.

Uzbekistan har sedan 2000-talets början haft överskott i bytesbalansen tack vare den betydande råvaruexporten. Bomull, naturgas och guld utgör tillsammans hälften av exporten. Stora olje- och gasreserver utgör potential för ökad export och investeringar framöver. Den svaga regleringsmiljön och rättssystemet utgör likväl ett hinder och de utländska

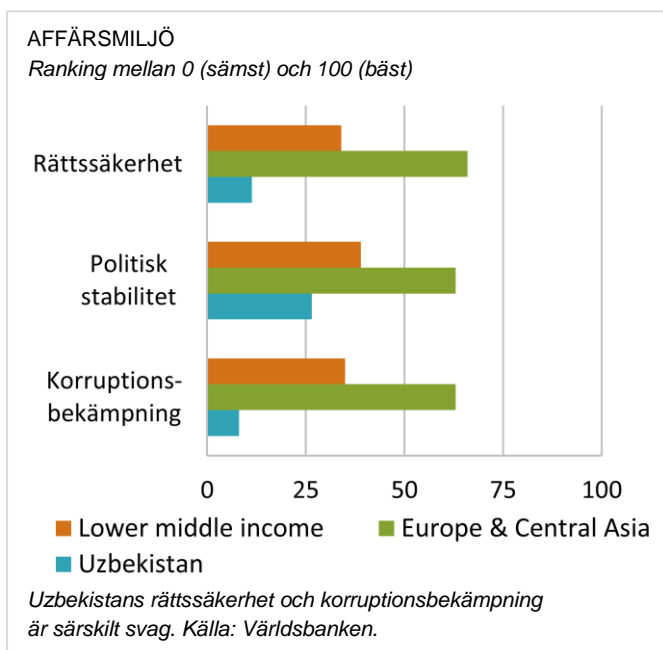
direktinvesteringarna är förhållandevis låga. Utlandsskulden har stadigt minskat under det senaste decenniet och uppgår till knappt 15 procent av BNP. Valutareserven har under samma period ökat avsevärt och motsvarar nära 20 månaders importtäckning. Centralbankens policy för att öka den inhemska konkurrenskraften och stärka valutareserven har lett till en fallande växelkurs. Samtidigt medför policyn överskottslikviditet och ökande importpriser, vilket bidragit till den höga inflationen på elva procent. Något skifte i den penningpolitiska inriktningen är inte troligt på kort sikt, varför fortsatt ökande buffertar, depreciering och hög inflation är att vänta.

AFFÄRSMILJÖ

Statlig dominans och problematiska valutaregleringar

Affärsmiljön i Uzbekistan tillhör de svagaste i världen. Statens inblandning i ekonomin är betydande. Utländska företags affärsmöjligheter är beroende av deras relationer med staten eller statsägda bolag. Regleringar kan snabbt ändras, licenser dras tillbaka och verksamheter exproprieras, vilket på senare år skett inom bland annat gruv-, handel- och telekomsektorn.

Korruptionen är utbredd, och Uzbekistan rankas som 166 av 175 länder i Transparency Internationals korruptionsindex. I Världsbankens ranking över länders företagsklimat hamnar landet på plats 141 av 189. Rättssystemet är ineffektivt, politiserat och lider av bristande förutsägbarhet. Förbättringar inom avgränsade områden som att starta företag och hantera konkurser har skett, men den övergripande regleringsmiljön är alltjämt mycket svag. Banksektorn är liten, svag och domineras av staten. Företagens redovisning sker främst enligt lokal standard medan bankerna till stor del uppfyller kravet på redovisning enligt IFRS.

Bristande tillgång till finansiering och utländsk valuta försvårar för företag. En protektionistisk politik bedrivs, där investeringar i exportsektorer stimuleras medan importen hålls nere. De stränga kapitalkontrollerna syftar till att minimera kapitalutflödet, reglerar importen och stimulera lokal tillverkning. Växling från lokal till utländsk valuta kan ta mellan tre månader till över ett år. Import av insatsvaror och råvaror är därmed mycket tidsödande och kostsamt. Det finns även krav på företag att växla in 50-100 procent av valutaintäkter till lokal valuta. Den privata sektorns tillgång till utländsk valuta är sammantaget mycket begränsad vilket riskerar leda till betalningsdröjsmål från uzbekiska importörer.